

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarum Qualificatoris, Et
Olim Compluti Sacrae Theologiae Professoris. Opus
Theologicum, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attributis Divinis Vbertim Dissertitur ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 6. An sit possibilis creatura rationalis, quam Deus non queat ad
gloriam prædestinare per eius merita obtinendam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

potestate non esse; sed aliunde quam ab arbitrio eius necessariò provenire debere.

124 Secundò est certum, Prædestinatum gloriam posse amittere diuisim à prædestinatione, omittendo liberè merita, ob quæ illa conferenda ipsi est; & consequenter posse prædestinationem impedire, seu facere, quòd non extiterit, utpote connexam essentialiter cum ipsis meritis, & gloria iuxta suppositionem secundam. Constat enim ex doctrinà statuta disput. 39. quæst. 2. & sæpe alibi, voluntatem creatam proximè liberam ad merendum eo ipso habere potentiam ad impediendum per omissionem liberam meriti quemlibet actum Dei seu intellectus, seu voluntatis connexam essentialiter cum ipso merito. Unde potentia Prædestinati ad prædestinationem impediendam, consequenter rursus est potentia ad mutandam providentiam, qua defacto libertas actus primi ad merendum ipsi prouisa est, in aliam, quæ non prædestinatio, sed reprobatio quædam esset, casu, quòd cum tali libertate merita omitteret, ut potest, iuxta dicta in simili de Reprobo suppositione tertià.

125 Tertio certum est, Reprobam gloriam posse acquirere diuisim à reprobatione, ponendo liberè merita morte consummata, quibus gloria promissa est; & consequenter reprobationem impedire, & aliquam prædestinationem acquirere, mutatà in aliam prouidentiam, qua defacto est illi prouisa libertas, quam habet ad talia merita ponenda, iuxta dicta suppositione tertià. Est quippe huiusmodi libertas potestas ad purificandam conditionem promissionis diuinæ, atque adeo ad obligandum Deum, ut conferat gloriam promissam. Adde, seclusà promissione, quanuis homo non possit per positionem meritorum determinare, siue necessitate voluntatem diuinam ad decretum collatum gloriæ, fore tamen, ut possit illud simul cum gloria acquirere, si verum conditionatè fuisset, ut fuisset proculdubio, collatum Deum pro suo num. libero homini gloriam, si haberet merita prædicta, iuxta generalem doctrinam statutam disput. 30. quæst. 5. proposit. 14. & disput. 40. quæst. 1. specialiter ad casum, de quo ibi, applicatam.

126 Ceterum, quanquam hæc ita sint, censeo absolutè, & sine addito dicendum non esse, quemlibet hominem habere in potestate suà à Deo prædestinari, vel reprobari, Quia iste modus loquendi absolutus Semipelagianismum sapit: denotat enim, quemlibet hominem viribus proprijs posse suam prædestinationem, vel reprobationem acquirere. Dicit tamen optimè poterit, quemlibet hominem diuinà gratià adiutum, quæ nemini deest, in suà potestate habere talia opera facere, quæ si fecerit, infallibiliter erit prædestinatus; sin minus, reprobus erit etiam infallibiliter. Quod ex vnà parte non leue solamen est proijs, qui in hac re vacillare, aut perturbari solent. Ex alià verò cunctis debet esse ingis stimulus, ut *abnegantes impietatem, & secularia desideria, sobriè, & iustè, & piè viuamus in hoc sæculo expectantes beatam spem*, iuxta consilium Pauli ad Tit. 2. Nescimus enim an à primo peccato futuro nostra cuiusque reprobatio exordienda sit, quam subinde præcauebimus, illud non committendo.

127 Ex dictis colligitur facillè, quomodo aliqua prædestinatio sit necessaria ad obtinendam salutem per propria merita, quanuis non eiusdem rationis cum ea, quæ defacto datur. In quo pro-

inde distinctus explicando non opus est morari. Circa illam autem difficultatem de discretionè Prædestinati à Reprobo, quam hic veriant aliqui, exponentes illud Apostoli I. ad Corinth. 4. *Quis enim te discernit, &c.* abundè est iam à nobis dictum supra disput. 28. quæst. 7. à num. 261.

QVAESTIO VI.

An sit possibilis creatura rationalis, quam Deus non queat ad gloriam prædestinare per eius merita obtinendam.

Sermo est de prædestinatione, qualis defacto datur connexa essentialiter cum gloria, & meritis, saltem medijs auxilijs efficacibus, quæ confert ad obtinenda merita ipsa. Tota autem difficultas eo reducitur, an sit possibilis creatura rationalis adeò prona ad malum, ut nullum sit possibile respectu eius auxilium efficax ad bonum. Quæ difficultas; etsi fortasse in alijs etiam sententijs de efficacià auxiliij posset habere locum; dumtaxat est examinanda intra nostram constituentem efficaciam auxiliij per futuritionem conditionatam consensus boni. Qua posita, quæritur, an sit possibilis creatura repugnatura omnibus auxilijs ad bonum; quæ Deus illi existenti conferre posset, casu, quòd conferrentur.

128 Prima sententia absolutè negat, talem creaturam esse possibilem. Pro qua videntur stare Soar. lib. 3. de Auxilijs cap. 14. num. 16. & tom. 2. de Grat. lib. 5. cap. 24. num. 18. Coninck lib. 1. de A. & B. supernat. disput. 2. dub. 7. num. 98. & 112. & disput. 17. de Incarnat. dub. 2. num. 36. Tann. tom. 2. disput. 6. quæst. 2. dub. 6. num. 110. Mascaren. disput. 3. de Auxilijs part. 4. num. 10. Rom. tom. de Prouid. disput. 8. sect. 11. num. 18. & disput. 11. sect. 4. num. 9. Esparza lib. 1. de Deo quæst. 24. artic. 3. & alij. Secunda verò sententia absolutè affirmat, dictam creaturam omnibus auxilijs sibi possibilibus dissenturam possibilem esse. Pro qua sunt Herice 1. part. disput. 22. num. 18. Arriaga disp. 35. sect. 1. num. 5. Ouiedo 1. 2. tract. de Necessit. grat. in fine. Aldrete disput. 70. de Incarnat. sect. 3. Quiros tom. 2. disp. 6. & plures alij.

130 Quoniam verò pauci istorum Auctorum examinarunt ex professo quæstionem hanc, non omnium mens est satis perspecta circa illam, utpote quæ duos sensus habere potest. Primus est. An inter omnes creaturas posibles (rationales semper intellige) aliqua sit, quæ defacto esset dissentura omnibus auxilijs ad bonum sibi possibilibus ex hypothesi, quòd ei darentur: vel nulla sit creatura talis, sed de qualibet possibilem sit verum, consensuram ipsam, defacto aliquibus ex auxilijs sibi possibilibus, si darentur: tametsi omnibus non solum distributiue, sed etiam collectiue sumptis dissentire posset defacto citra omnem repugnantiam inde sequutam. Secundus sensus est. An de qualibet creaturà possibili non solum verum, sed etiam necessarium sit, consensuram eam aliquibus ex auxilijs sibi possibilibus si darentur, ita ut, licet posset ea singulis distributiue sumptis resistere, (nam hoc requiritur ad libertatem); metaphysicè tamen repugnet,

pugnet, omnibus collectiue consideratis fore eam restitutam.

131 In hoc secundo sensu Recentiores aliqui late probare, atque defendere conantur, impossibile metaphysice esse creaturam omnibus auxilijs sibi possibilibus dissenturam. Pro seque adferunt Auctores citati pro prima sententia contrarios pro secunda, quos clarè sibi habent aduersos. Sed plerique saltem ex prioribus amplius forte non volunt, quam, non dari vllam inter creaturas possibles dissenturam defacto omnibus auxilijs sibi possibilibus; quin censeant tamen, ex opposito vllam metaphysicam repugnantiam oriundam fore. Posteriores autem haud dubie olam eiusmodi metaphysicam repugnantiam negare videntur, quin affirmant, dari aliquam creaturam possibilem omnibus auxilijs sibi possibilibus defacto restitutam. Hoc enim negari non potest, loquendo saltem de creaturis à Deo defacto productis, producibilibusque eiusdem ordinis, vt ex dicendis apparebit.

132 Omitto alios, qui extra rem loquentes dixerunt, etsi detur creatura omnibus auxilijs restituta, posse Deum nihilominus eam prædestinare: quia vt Deus dicatur posse conuertere, atque adeò etiam prædestinare talem creaturam, sat est, posse illi dare auxilia, quibus ea possit conuerti, & saluari; qualia sunt auxilia sufficientia. Hanc, inquam, abusiuam loquutionem tanquam ab instituto prædestinare profus alienam prætermitto. Loquimur enim de potentia proxima Dei ad prædestinandum creaturam supponente, habere iam Deum in manu sua auxilia prouisa efficacia respectu talis creaturæ, quibus eam infallibiliter perducere possit ad ipsius merita, & ad gloriam: qualia Deus non haberet respectu creaturæ omnibus auxilijs sufficientibus restituta, vt est notum.

133 Igitur pro clarâ, & verâ resolutione questionis suppono primò, omnem creaturam possibilem, quæ cognitione ducitur, vi cogitationum boni, & mali constitui in actu primo liberam ad vnum, vel ad alterum amplectendum, vt in confesso apud omnes est: ita quidem, vt pro maiore, vel minore viuacitate, seu claritate, seu congruitate cogitationis vnus extremi magis, aut minus creatura in ipsum extremum propendeat, seu inclinetur.

134 Suppono secundo, cum æqualibus cogitationibus circa bonum, & malum aliquas creaturas suo apte ingenio, vel propter insurgentes, adiunctaque earum passiones magis propendere in id, quod malum est, quam in bonum; aliquas magis in bonum, quam in malum; aliquas denique æquè in vtrumque. Vnde cumque tamen proueniat maior propensio creaturæ ad alterum extremum, per minorem viuacitatem cogitationis ipsius extremi, & per maiorem cogitationis alterius poterit compensari: ita, vt contrarij illi veluti impulsus, quibus creatura voluntas hinc inde trahitur, se se vicissim attemperent, in quodamque æquilibrio, æquibaliq; libertate creaturam constituent. Itaque quoties vis principiorum inclinantium voluntatem ad vnum ex extremis contradictionis, siue etiam contrarietatis, & vis principiorum inclinantium ad oppositum inter se sunt æquales, voluntas in æquilibrio est: quando verò sunt inæquales, eò magis ad alterum extremum propendet, quo maiori vi ad illud trahitur, quam ad oppositum, per principia inclinantis ad ipsum: quæ vis ex duplici capite augeri po-

terit; ex accremento scilicet virtutis principiorum inclinantium in tale extremum, & ex decremento virtutis principiorum inclinantium in oppositum. In quibus vtriusque principijs inclinantis potissimum locum habent cogitationes; à quibus prouenit præcipue vis inclinandi voluntatem.

Suppono tertio tanquam certum tum ex communi Doctorum sensu, tum ex principijs de Infinito à nobis traditis tom. 1. disput. 13. respectu cuiusvis omnino ex creaturis possibilibus duas esse series possibles cogitationum proportionales se excedentem quoad viuacitatem, siue quoad vim motiuam voluntatis talis creaturæ: alteram cogitationum mouentium ad bonum; alteram cogitationum mouentium ad malum oppositum: quarum serierum prima à latere, versus quod ascenditur, secunda verò à latere, versus quod descenditur; sint infinitæ; ita, vt in prima nulla sit cogitatio, qua maior alia non sit possibilis, in secunda autem nulla, qua non sit possibilis alia minor: aut saltem possibilem esse alterutram huiusmodi serierum cogitationum; quod ad rem satis est. Quo posito; cum sit etiam certum, quò maior est cogitatio quoad viuacitatem, siue quoad vim motiuam, eò magis inclinare voluntatem ad id extremum, ad quod mouet, & eò minus, quò minor est; manifestè conuenit, nullam esse excogitabilem propensionem seu inclinationem voluntatis ad malum, quæ per inclinationem ad bonum oppositum non possit tum compensari, tum superari; ita, vt voluntas vel ponatur in æquilibrio, vel magis, & magis, & magis inclinata ad bonum, quam ad malum. sine fine reddatur quouis excessu inclinationis possibili citra necessitatem physicam, seu metaphysicam; nimirum, vel ponendo in voluntate cogitationem magis, & magis, & magis motiuam ad bonum sine fine; vel ponendo cogitationem minus, & minus, & minus motiuam ad malum pariter sine fine; vel præstando simul vtrumque, si vtrumque simul sit possibile.

Suppono quartò, quoties voluntas æquabili potitur libertate actus primi, nec magis ad vnum, quam ad alterum ex extremis oppositis propensa, seu inclinata est, nullum inde argumentum posse desumi ad iudicandum, quod sit defacto extremum amplectura. Si verò ad alterutrum extremorum sit magis inclinata notabiliter, quam ad oppositum, argumentum inde probabiliter sumi poterit ad iudicandum, eam amplecturam tale extremum; quod argumentum eò erit probabilius, quò excessus inclinationis maior fuerit; tantusque esse poterit excessus, vt certitudinem faciat moralem, quòd voluntas defacto propendit in extremum, ad quod cum tanto excessu inclinationis propensa est. Certitudo verò metaphysica euentus, siue actus secundi necitatem quam ex actu primo voluntatis capi poterit, dum ipsa manserit metaphysicè libera, vt notum est.

Suppono quinto, posito, quòd daretur creatura omnibus auxilijs plenè indifferentibus restituta, adhuc eam posse prædestinari à Deo ad gloriam meritis obtinendam. Quia posset Deus illam prædeterminare, & necessitate operari ad specificationem, vt aiunt, ad honestè operandum, vti erat Christus Dominus necessitatus, relinquendo ei libertatem electionis inter diuersa opera honesta, prout ad merendum satis esset. Negari enim non potest, esse Deum

Deum potentem ad quamlibet creaturam liberam necessitandam, prout sibi placuerit. His potestis.

Deus non posset prædestinare ad gloriam obtinendam per merita adæquatè libera, citra omnem necessitatem quoad speciem.

Propositio 1.

138 Nullus est homo creatus, aut creandus in hoc rerum ordine, quem Deus non posset prædestinare ad gloriam meritis obtinendam.

Hanc propositionem probant ut minimùm testimonia Scripturæ, & Patrum, quæ sequuntur. Prou. 21. *Cor Regis in manu Domini; quocumque voluerit verteret illud.* Math. 3. *Potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrabæ.* Ad Rom. 9. *Cuius vult, miseretur, & quem vult, indurat.* & cap. 11. *Potens est enim Deus iterum inferere illos.* & cap. 14. *Potens est enim Deus statuere illum.* 2. ad Corint. 9. *Potens est autem Deus, omnem gratiam abundare facere in vobis.* In Epist. iuxta fine. *Potens est vos conservare sine peccato, & constituere ante conspectum gloria sua.* Et plura similia. Quæ omnino subiectas prædicant voluntates humanas arbitrio, & potestati Dei. Ex Patribus autem August. in Enchir. cap. 98. ait. *Quis porro tam impie despiat, ut dicat, Deum malas hominum voluntates, quas voluerit, quando voluerit, & ibi voluerit, in bonum non potesse convertere?* Et lib. 1. ad Simplician. quæst. 2. circa medium. *Quis audeat dicere, defuisse Deo modum vocandi, quo etiam Esau ad eam fidem mentem applicaret, voluntatemque coniungeret, in qua Jacob iustificatus est?* & infra. *Cum deservit, non sic vobis, quomodo ad fidem moveri potest, quis etiam dicat, modum, quo ei persuaderetur, Omnipotenti de fuisse?* Et lib. de Corrupt. & grat. cap. 14. *Volenti saluum facere nullum hominis ressit arbitrium.* Sic enim velle, & nolle in volentis, aut nolentis est potestate, ut divinam voluntatem non impediatur, nec superet potestatem. Et infra, alijque in locis similia habet. Qualia etiam habent Ambrôs. Hieron. Prosp. apud Ruiz disput. 18. de Volunt. lect. 8.

139 Quod si quis dicat, per hæc non convinci, nullum esse hominem creatum, vel creandum omnibus auxilijs plenè indifferentibus restitutum. Nam, estò esset aliquis, allata testimonia firma persisterent: siquidem per prædeterminationem ad honestè operandum posset Deus talem hominem prædestinare iuxta suppositionem quintam; & per auxilia ad eligendum inter diversa opera honesta posset illum etiam vertere, quocumque vellet, plenèque sibi habere subiectum in ordine ad opera honesta libera. Contra tamen est; quod ex sacris Litteris, ex Patribus, & Theologis constat, Deum iuxta præsentem providentiam nullum purum hominem necessitare ad operandum honestè, ita, ut à potestate peccandi maneat exemptus. Quare testimonia relata non possunt non intelligi de potestate, quam Deus habet movendi quemlibet ad bonum per auxilia indifferentia etiam ad malum.

Propositio 2.

140 Nulla est omnino creatura rationalis in tota possibilitatis latitudine, quam

Hæc propositio in assertione de facto nititur; atque adeò, seclusa revelatione, certitudinem metaphysicam habere non potest. Eam tamen certissimam esse moraliter, sic ostendo. Nulla est voluntas in toto cumulo possibilium adeò perversè de suo propensa ad malum, ut nequeat vel per vivacitatem cogitationis de bono, vel per remissionem cogitationis de ipso malo, vel per utramque ita in actu primo constitui, ut inclinatio eius ad bonum inclinationem ipsius ad malum excedat omni excessu possibili citra metaphysicam necessitatem, iuxta doctrinam statutam suppositione tertiâ. Sed ex inclinatione voluntatis ad bonum eximè excedentem oppositam capitur certitudo moralis, quod voluntas in actu secundo complectetur de facto bonum, iuxta suppositionem quartam. Ergo nulla est possibilis voluntas, de qua non sit certum moraliter, benè de facto operaturam ex hypothesi, quod per cogitationes ipsi possibiles taliter in actu primo constitueretur physicè libera, ut necessitata moraliter maneret ad bonum. Et consequenter, de qua non sit certum moraliter, à Deo posse prædestinari ad gloriam meritis adæquatè liberis obtinendam. Quod erat probandum. Adde, satis esse probabile, loca Scripturæ, & Patrum commemorata ad omnes voluntates possibiles extendi. Quo posito, satis etiam probabiliter poterit affirmari, certum metaphysicè esse propter divinam revelationem, nullam in totâ possibilitate esse liberam voluntatem, quæ omnibus auxilijs possibilibus restituta esset, si darentur; atque adeò, quæ à Deo non possit prædestinari ad gloriam prædictis meritis obtinendam.

Propositio 3.

Licet sit certum saltem moraliter iuxta dicta proposit. 2. de quavis omnino creaturâ rationali possibili, eam non omnibus auxilijs sibi possibilibus dissenturam, sed multis consensuram de facto ex hypothesi, quod ei darentur; nullatenus tamen est id necessarium necessitate metaphysicâ antecedente, adhuc loquendo de auxilijs non distributiè sumptis, sed collatiè.

Est contra Recentiores citatos num. 131. Probatur autem primò; quia ex ipsis terminis videtur notum, nullam esse metaphysicam repugnantiam in eo, quod voluntas omnibus auxilijs sibi possibilibus etiam collectiè consideratis de facto dissentiret, si ei darentur, (non quidem omnia simul, nam de hoc casu, fortasè impossibili, non agimus; sed seorsim, & singularim); quandoquidem omnibus illis distributiè consideratis dissentire de facto posset, ut dicti Recentiores fatentur, & est certissimum: nam alijs non essent omnia illa entitatiè indifferentia ad consensum, & ad dissentium; uti supponitur. Quanquam enim, ut exposuimus tom. 1. disp. 10. quæst. 3. proposit. 20. aliqua sunt prædicata, quæ conveniunt omnibus partibus aggregati distributiè sumptis, sumptis verò collectiè (qualiter

Zzzz ter

ter sunt aggregatum ipsum) non item; uti prædicatum præteritum conuenit omnibus partibus æternæ durationis Angelicæ distributiue acceptis; toti verò earum collectioni neutiquam. At etiam sunt aliqua prædicata, quæ, si conueniunt omnibus partibus aggregati distributiue sumptis, non possunt non & ipsi aggregato conuenire; uti prædicatum entis ab alio non potest non conuenire aggregato entium, quorum singula sunt ab alio: alioquin possibilis esset progressio infinita entium ab alio quæ non esset ab alio: quo potissima demonstratio causæ primæ corrueret. Prædicatum autem indifferentiæ ad consensum, & ad dissentum (sicut & alia similia loco citato adducta) huius posterioris generis esse videtur atque adeo repugnare, ut conueniat illud omnibus auxilijs possibilibus voluntati distributiue sumptis, & non conueniat integre eorum collectioni. Vnde patet, Aduersarios ad suam sententiam defendendam non tuto protegere se priori prædicatorum genere.

142 Secundò præbatur propositio nostra potissime; quia nullum datur fundamentum idoneum ad adstruendam necessitatem metaphysicam antecedentem, quam Aduersarij intendunt, de aliquibus auxilijs efficacibus pro quavis voluntate possibili mouendâ ad amplectendum bonum. Ergo huiusmodi necessitas prorsus est reiicienda. Consequenter est bona. Et antecedens ex solutione argumentorum, quæ pro se faciunt Aduersarij, manifestè constabit.

143 Primò enim arguunt ex auctoritatibus Scripturæ, & Patrum commemoratis à nobis proposit. 1. Sed ijs plenissime fatiscit, dicendo, Deum de facto habere in manu suâ multa auxilia efficacia pro singulis creaturis possibilibus mouendis ad amplectendum bonum, ut ostendimus proposit. 2.

144 Secundò arguunt à perfectione omnipotentia, & dominij Dei supra omnes actus liberos omnium creaturarum possibilium; quasi talis perfectio essentialiter, atque adeo cum metaphysicâ, antecedenteque necessitate poscat, quòd habeat Deus in manu suâ aliqua auxilia efficacia pro obtinendis quibuslibet actibus bonis, & impediendis malis cuiusvis creaturæ possibilis. Sed hoc argumentum imprimis nimium probat: dictam scilicet perfectionem realiter indistinctam à Deo cum dictis auxilijs efficacibus, atque adeo cum veritatibus contingentibus, quibus constituuntur connexion essentialiter esse. Quod est plus quàm absurdum: cum & fide sanctum, & euidens sit, Deum cum nullo contingente posse esse connexion essentialiter. Deinde, quàm falsum sit assumptum ipsius argumenti, planè constat ex doctrinâ communi latè à nobis stabilitâ tom. 1. disput. 4. quæst. 2. de omnimodâ independentiâ Dei ab omni creaturâ etiam possibili. Quæ suppositâ independentiâ, compertum est, nullam perfectionem diuinam posse poscere essentialiter, & absolute quidpiam à se distinctum, adhuc necessarium, qualis est possibilitas creaturarum, nedum contingens, qualia sunt auxilia prædicta. Solùmque proinde spectabit ad Dei perfectionem & posse creaturas producere, supposito, quòd aliâs illæ sunt producibiles, & posse prædictis auxilijs uti, supposito, quòd aliâs illa dantur, prout exposuimus.

145 Tertio arguunt à paritate necessitatis moralis vagæ, secus determinatæ, siue impossibilitatis moralis collectiue, secus distributiue, quæ ex aliquâ multitudine solet enasci. e. g. suppo-

sita multitudine hominum, qui in Mundo sunt, necessarium moraliter est, quòd aliqui eorum scandalosè peccent, licet de nullo determinatè sit id necessarium, adhuc moraliter, iuxta illud Math. 18. *Va Mundo à scandalis. Necessè est enim, ut veniant scandala.* Vnde consequenter moraliter est impossibile, ut omnes homines collectiue sumpti vitent talia peccata; licet omnes distributiue sumpti bene possint, etiam moraliter, illa vitare. Similiter moraliter est impossibile, ut homo sine speciali Dei priuilegio vitet omnia peccata, etiam venialia, in tota vitâ, siue in omnibus partibus eius collectiue sumptis; licet in singulis sumptis distributiue possit; iuxta definitionem Trident. datam sess. 6. can. 22. Vnde consequenter est moraliter necessarium, ut homo, secluso speciali Dei priuilegio, aliqua peccata venialia committat in tota vitâ; licet ad nullum determinatè committendum habeat necessitatem moralem. Aliaque huiusmodi exempla ab vnoquoque excogitabilia passim sunt obuia. Igitur in calu nostro bene poterit quævis creatura rationalis esse metaphysicè necessitata ad consentiendum aliquibus auxilijs sibi possibilibus vagè; quin sit necessitata ad consentiendum vlli eorum determinatè. Consequenterque metaphysicè impossibile erit, ut omnibus auxilijs collectiue sumptis resistat; tametsi singulis distributiue sumptis bene possit resistere.

146 Respondeo, per huiusmodi paritatem, tantum probari, esse possibilem necessitatem metaphysicam vagam, quæ determinata non sit, & oppositam impossibilitatem collectiuam, quæ non sit distributiua. De quo nullum est dubium. Nam ut constat ex doctrinâ traditâ supra disput. 30. quæst. 11. si detur prædeterminatio physica distinctiua (haud dubiè possibilis) ad vnum, vel alterum actum vagè, siue vnus, siue duarum voluntatum, necessitas metaphysica vaga erit, ut existat alterutrum abique determinatâ, ut existat aut hic, aut ille. Consequenterque erit impossibilitas metaphysica collectiua, ut ambo simul deiciant, abique distributiua, ut deiciatur hic, tum ille. Cæterum huiusmodi possibilitas neutiquam probat, dari de facto necessitatem metaphysicam distinctiuam sine determinatâ, ut quævis creatura rationalis aliquibus auxilijs sibi possibilibus consentiat; impossibilitatemque subinde metaphysicam collectiuam sine distributiua, ut resistat omnibus.

147 Quod vt clariùs ostendam, obiterque difficultatem remoueam valde implexam inter Theologos (vt cornere est apud Ruiz tom. de Prouid. disput. 8. per totam) componendi scilicet cum necessitate morali vagâ libertatem determinatam, cum oppositaque subinde impossibilitate morali collectiuâ libertatem distributiua; suppono primò, necessitatem moralem vagam duplicem esse. Altera est simpliciter antecedens proueniens ab aliquâ prædeterminatione morali constituyente actus primos causarum aliâs indifferentiæ. Altera est quodammodo consequens, proueniens ab aliquâ connexion, vel oppositiōne morali repertâ inter actus secundos causarum, aliâs indifferentiæ, propter illorum contingentiam, & multitudinem.

148 Pro quarum explicatione suppono secundò, tunc causam physice liberam esse prædeterminatam, atque adeo antecedenter necessitatem moraliter ad actum A determinatè, quando per constitutiua suâ libertatis adeo magis inclinata ad

eum ponendum, quam ad omittendum, euadit, vt moraliter sit infallibile, illum de facto posituram. Tunc autem causa physice libera erit prædeterminata, atque adeo antecedenter necessitata moraliter ad actum A, vel actum B sub disunctione, siue vagæ, quando per constitutiua suæ libertatis adeo magis inclinata euadit ad ponendum quam ad omittendum A ex hypothesi, quod non ponat B, & ad ponendum, quam ad omittendum B ex hypothesi, quod non ponat A, vt moraliter sit infallibile, posituram eam de facto A, si non ponat B, & posituram de facto B, si non ponat A. Quod ipsum est, illam habere impotentiam moralem ad omittendum vtrumque actum simul, seu collectivè, iunctam cum potentia morali ad omittendum illos seorsim, seu distributiue. Quod autem dicimus de morali prædeterminatione, necessitateque antecedente disunctiua, seu vagâ respectiue ad duos actus eiusdem causæ, pariter est dicendum de morali prædeterminatione, necessitateque antecedente disunctiua, seu vagâ respectiue ad duos, vel plures actus duarum, vel plurium causarum in quouis numero. Quia de omnibus hinc casibus eadem prorsus doctrina est.

148 Vnde per illam, quam latè tradidimus disput. 30. quæst. 11. de physica prædeterminatione, deque necessitate metaphysicâ antecedente, per eam inductâ disunctiua, seu vagâ respectiue ad duos, vel plures actus, siue vnus, siue duarum, siue plurium causarum in quouis numero, facile erit vnique colligere, quid impresentiarum dicendum sit. Recognoscat ergo Lector doctrinam ibi datam circa prædeterminationem physicam disunctiuam, & suâ seruatâ proportionè, applicet eam prædeterminationi disunctiue morali, ijs præsertim in casibus, huic magis proprijs, vbi actus, respectiue ad quos datur, aliâs inter se neque connexi sunt, neque oppositi.

149 Iam verò, quod sententia Recentiorum, reiecta nullum pro se argumentum capere possit à paritate huius necessitatis disunctiue morali, prouenientis à prædeterminatione morali, est manifestum. Quia in totâ materiâ dictæ sententiæ nulla est excogitabilis prædeterminatio physica disunctiua, qua vnaquæque voluntas metaphysicè, vagèque euadat necessitata ad consentiendum aliquibus ex auxilijs sibi possibilijs: quandoquidem dumtaxat est sermo de auxilijs plenè indifferentibus; neque in aliquo prædicato diuino potest talis prædeterminatio consistere; quia iuxta dicta num. 144. esset Deus cum aliquo contingente connexus. Quod ei prorsus repugnat. Et hæc de necessitate morali vagâ prioris generis. Venio ad alteram posterioris.

150 Pro cuius explicatiõne suppono secundò, quando multitudo causarum physice, & æquabiliter liberarum ad aliquod genus operationis valde magna est, ab ipsarum multitudine, & libertate provenire, vt sit moraliter infallibile, aliquas operaturas esse de facto, & aliquas non operaturas: non enim est verisimile, atque adeo neque possibile moraliter, vt tot causæ in actu primo æquabiliter liberæ eodem modo se gerant in actu secundo, vel operantibus omnibus, vel non operantibus, sed aliqua vaga varietas actuum secundorum est moraliter necessaria; quam veluti connaturaliter fert semper secum multitudo iuncta cum libertate causarum. Quæ quidem

necessitas moralis, vt aliqua dictarum causarum operentur, & aliqua non operentur de facto, non nascitur ex vlla prædeterminatione morali vagâ, habente se ex parte actus primi talium causarum; cum ponamus, eas omnes, & singulas æquabiliter esse liberæ, atque adeo æquè inclinatæ in actu primo ad suos actus secundos positivos, & negativos contradictorios. Sed nascitur ex connexionè mutuâ morali, & vagâ, quam ipsi actus secundi possunt, & negatiui inter se contrahunt semixtrixicè à multitudine, & libertate suarum causarum. Quæ posita, neque vllus actus positivus potest moraliter existere sine aliquo, vel aliquibus negatiuis, neque vllus actus negatiuus sine aliquo, vel aliquibus positivis. Quod autem dicimus de multis causis respectiue ad eorum actus, eodem modo locum habet in vnâ causâ prout existente successiue in multis partibus temporis, respectiue ad actus in eis ab illa exercendis; vtpote quæ vt sic in ordine ad illos multis causis æquiualeat ratione multarum duratiuum, quibus constituitur proxime potens ad agendum, vel non agendum in ipsis multis temporis partibus, vt est notum.

Hinc primo apparet, (consentaneè ad doctrinam traditam disput. 30. quæst. 5. proponit. 14. de libertate physica multorum actuum inter se metaphysicè connexorum), quomodo in casu posito ita sit necessarium moraliter necessitate vagâ, quod aliqua dictarum causarum ponant, & aliqua omittant suum actum, vt nulla earum determinatè aut ponat, aut omittat suum actum necessitata moraliter, sed plenè libera. Eo enim ipso, quod actus vnuscuiusque causæ cum aliquibus omissionibus aliarum moraliter connexus est, similiterque omisso vnuscuiusque cum aliquibus actibus aliarum, moraliter est necessarium, vt neque omnes simul ponant suos actus neque omnes simul eos omittant; & consequenter, vt aliqua ponant, & aliqua omittant. Cumque propter huiusmodi connexionem potentia proxima moralis vnuscuiusque causæ ad ponendum suum actum compleatur per veritatem conditionatam de existentia aliquarum omissionum aliarum causarum sub conditione existentie talis actus; similiterque potentia proxima ad ipsius actus omissionem per veritatem conditionatam de existentia aliquorum actuum sub conditione existentie talis omissionis; eo ipso, quod de facto aliqua dictarum causarum ponunt suos actus, & aliqua suos omittunt, vnaquæque totius multitudinis habet pro se eas duas veritates conditionatas, quibus completur libertas moralis proxima eius ad suum actum ponendum, vel omittendum: atque adeo, quæcunque ponunt, plenè liberæ etiam cum libertate morali ponunt; & quæcunque omittunt, plenè liberæ etiam cum libertate morali omittunt. Sicque propterea cum necessitate morali, vt neque omnes collectivè ponant suos actus, neque omnes collectivè eos omittant, atque adeo, vt aliqua vagè ponant, & aliqua vagè omittant, optimè coheret plena libertas etiam moralis, quæ omnes, quæ ponunt, distributiue sumptæ liberè ponunt; & omnes, quæ omittunt, distributiue sumptæ liberè omittunt. Quod erat ostendendum.

Vnde secundò apparet, quomodo neque ex hoc genere necessitatis moralis quidpiam sub sidij pro suâ sententiâ capere possint Recentiores sæpe citari. Quia, licet multitudo causarum iuncta cum earum indifferentiâ eiu modi necessi-

zatem moralem fundare possit: metaphysicam-
verò propter diuersam eius naturam neuiquam
potest. Aliàs tuto dicere quisque posset, in
Mundo dari de facto necessitatem metaphysicam,
vt veniant scandala; & in vnoquoque homine
non priuilegiato specialiter, vt venialiter peccet.
Quod est absurdum. Licet ergo multitudo auxi-
liorum indifferentium cuique creaturæ rationali
possibilitatem fundet necessitatem moralem de effi-
cacia aliquorum; at metaphysicam neuiquam
potest fundare. Quod autem neque in diuinis
perfectiõibus illa fundari possit, iam relinqui-
mus demonstratum.

DISPUTATIO 42.

De causis prædestinationis.

BIFARIAM capi solet prædestinatio in præ-
senti disputatione. Primò pro actibus in-
ternis Dei, in quibus illa consistit. Se-
cundò pro effectibus ipsorum actuum. Putant
autem nonnulli, præsertim ex Connotantibus,
causas prædestinationis quoad actus Dei hic non
esse quærendas; sed tantùm quoad effectus: quia
actus interni Dei nullam possunt habere causam.
Ita Zumel 1. par. quæst. 23. artic. 5. Molin. ibid.
disput. 1. mem. 1. 7. & 8. Vazquez disput. 91. cap.
1. & disput. 94. cop. 1. Herice disput. 25. cap. 1. &
alij plures, quos refert Ruiz disput. 3. de Prædest.
sect. 2. Melius tamen ipse Ruiz sect. 3. & seqq. Soar.
lib. 2. de Prædest. cap. 1. & 22. Less. disput. de
Prædest. sect. 1. Gasp. Hurt. tract. de Prædest. disp.
4. diff. 1. & alij censent, controuersiam præsen-
tem etiam esse de causis prædestinationis secun-
dum actus internos Dei. Quia licet isti nequeant
habere causas physicas, possunt tamen habere
causas morales aliqua ratione mouentes ad eos
concipiendos, vt mouent merita ad voluntatem
dandi præmium, & finis ad voluntatem medio-
rum, iuxta doctrinam supra statutam disput. 32.
quæst. 4. Igitur de causis prædestinationis tam-
quoad actus præsertim voluntatis, (ad quos tota
præsens controuersia reuocatur, vt ex communi
benè notat Soar. lib. 2. de Prædest. cap. 23.), quàm
quoad effectus agendum nobis impræsentiarum
est. Possunt autem excogitari huiusmodi causæ
vel ex parte Prædestinati, vel ex parte Christi
domini, vel ex parte alterius hominis, vel ex parte
Dei. Per quæ capita suo ordine procedemus.

Præmissa inprimis vniuersali quæ-
stione, & vtilissimà non solùm hic,
sed etiam in alijs materijs,
de modis quibus Deus
moueri potest ex
meritis ad
confer-
endum præmium, præser-
tim, quando hoc aliquo
modo antecedit
merita.

* *

QVAESTIO I.

*Virum, quod antecedit meritum,
sub meritum cadere possit,
seu esse præmium eius.*

TRIBUS modis, quod ad rem attinet, potest
aliquid meritum antecedere. Primò prior-
itate temporis. Secundò prioritate originis,
sive causalitatis. Tertio prioritate inconnexio-
nis non mutæ iuxta doctrinam de prioritatibus
latè à nobis expositam in Pharo Scient. disput. 15.
Quæstio ergo est, an id, quod aliquo ex his mo-
dis prius est merito, sub ipsum meritum possit
cadere tanquam merces eius, seu præmium.

Circa primum genus prioritatis S. Thom. 3.
par. quæst. 19. art. 3. in corpore absolute docere
videtur, id solum sub meritum cadere posse,
quod est posterius ipso merito secundum tempus.
Ait enim agens de Christo Domino. *Vnde nec
gratiam, nec scientiam, nec beatitudinem animæ,
nec diuinitatem meruit: quia cum meritum non
sit nisi eius, quod nondum habetur, oporteret, quòd
Christus aliquando istis caruisset.* Et quidem, quòd
pro merito nondum existente nequeat conferri
præmium, inde videtur probari: quia pro de-
merito, seu delicto nondum patrato nequit infligi
pœna: nemo enim iure punitur, ante quàm
peccet. Vnde Deus ante commissum peccatum
neminem punit, vt in confesso est apud omnes,
& expressè docuit S. Greg. lib. 27. Moral. cap. 2.
dicens, *Peccata Deus, antequàm sint perpetrata,
non punit.* Et S. August. lib. 11. de Genesi ad li-
teram cap. 17. *Nunquid, inquit, Deus prius vult,
quàm Dæmon peccator? Absit. Neque enim Deus
damnat innocentes.* Idem docet D. Hieron. Dialo-
go 3. contra Pelagianum. Et D. Basil. in Scolijs ad
Psalm. 104. Quo argumento ductus Arrubal 1. par.
disput. 176. cap. 1. num. 4. censuit, nec propter
meritum de condigno nondum existentis, sed futu-
rum posse anticipatè dari præmium, nisi illud sit
infiniti valoris; qualia fuerunt merita Christi.
Quam sententiam sequitur Lugo de Incarn. disp.
27. sect. 3. à num. 40. Vterque autem probata quia
neque peccatum est dignum eà supplicij antici-
patione, neque meritum finitum anticipatione
mercedis: benè tamen meritum infinitum. Huius
doctrinæ subscribit Alarc. 1. par. tract. 4. disput. 3.
cap. 4. num. 61. eamque extendit ad meritum de
congruo dicens, neque hoc vt futurum mouere
posse, vt eius intuitu detur præmium. Soar. ve-
rò 3. par. tom. 1. disput. 10. sect. 4. & disput. 41.
sect. 1. dicit propter meritum futurum præmium
anticipatè dari non posse, spectatà naturà meriti,
& de lege ordinarià: benè tamen de potentia ab-
solutà. Vnde dispensationem fuisse ordinariæ le-
gis, quòd propter merita Christi futura antiquis
Patribus dona gratiæ collata fuerint; vt pæ-
sanctum est. Idemque sentire videntur, qui pa-
tant, principium meriti naturaliter non posse cade-
re sub meritum; benè tamen supernaturaliter,
quos statim referam. Alij verò Theologi com-
muniter passim docent, aut supponunt, ob quod-
uis meritum absolute futurum posse etiam natura-
liter conferri præmium anticipatè ab eo, qui re-
le meritum futurum præuidet. De discrimina-
autem